

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра міжнародного та європейського права

О. Ю. Цибульська

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

**Навчально-методичний посібник
для бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право»**

Одеса
Фенікс
2022

УДК 341.9(075.8)

М 58

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 2 від 19.12.2022 р.)*

Автор:

Цибульська О. Ю. – к. ю.н, доцент кафедри міжнародного та європейського права, Національного університету "Одеська юридична академія"

За редакцією *Бехруза Х. Н.* – д.ю.н., професора, завідувача кафедри міжнародного та європейського права, Національного університету "Одеська юридична академія"

Рецензенти:

Цибульська О. Ю.

Міжнародне приватне право : навч.-метод. посіб. для бакалаврів спец. 293 «Міжнародне право» / О. Ю. Цибульська ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. – Одеса : Фенікс, 2022. – 59 с.

ISBN 978-966-928-873-8

© Х. Н. Бехруз, О. Ю. Цибульська, 2022
© НУ «Одеська юридична академія», 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	8
ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВозАСТОСУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	11
ТЕМА 3. ФІЗИЧНІ І ЮРИДИЧНІ ОСОБИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ. ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	13
ТЕМА 4. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ. ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНА ДІЯ ЗАКОНІВ ПРО НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ	16
ТЕМА 5. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	19
ТЕМА 6. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ПРАВА	22
ТЕМА 7. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ СІМЕЙНОГО І СПАДКОВОГО ПРАВА	26
ТЕМА 8. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	33
ТЕМА 9. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	35
ТЕМА 10. МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ	41
ПИТАННЯ НА ЗАЛІК	44
ПИТАННЯ НА ІСПИТ	46
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	51

ПЕРЕДМОВА

Кардинальне реформування суспільного ладу в нашій державі, що супроводжувалося неминучим відновленням його законодавчої бази, вплинуло і на міжнародне приватне право. Зміна економічного фундаменту суспільства, пов'язана з переходом до ринкової економіки, обумовила різке зростання значення міжнародного приватного права як основного регулятора товарно-грошових відносин.

Закон України «Про міжнародне приватне право» закріпив основні принципи приватноправового регулювання відносин, ускладнених іноземним елементом, ознаменувавши цим не тільки повернення до традиційного для будь-якого правопорядку розподілу права на публічне і приватне, але й очевидне посилення приватноправових засад у всіх сферах життя держави і суспільства.

Отже, аналізуючи розвиток приватного права в Україні, доцільно зазначити, що невід'ємною його частиною є саме міжнародне приватне право, яке найбільш повно увібрало в себе всі його ознаки та стало його фундаментом.

Зростання значення приватноправових інтересів окремих осіб, що є важливим атрибутом цивілізованого суспільства і держави, викликало потребу в правознавцях, насамперед фахівцях в сфері цивільного, сімейного, трудового, господарського права, що ускладнене іноземним елементом. Цим пояснюється і величезний попит до знань сфери міжнародного приватного права з боку студентів, значна, якщо не більша частина яких, виражає бажання спеціалізуватися по кафедрах приватноправового профілю.

Програма курсу «Міжнародне приватне право» підготовлена з врахуванням положень Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 року і призначається для підготовки фахівців за спеціальністю «Правознавство».

Представлена навчальна дисципліна дає можливість поглибити знання щодо загальних питань цивільного, сімейного, трудового, господарського

права та процесу України, ускладненого іноземним елементом, опанувати певний інструментарій науки зазначеної галузі права.

Навчальний курс «Міжнародне приватне право» включає наступні частини, які присвячені:

- загальним положенням міжнародного приватного права;
- колізійним нормам правового статусу фізичних та юридичних осіб;
- колізійним нормам речового права;
- колізійним нормам права інтелектуальної власності;
- колізійним нормам спадкового права;
- колізійним нормам сімейного права;
- колізійним нормам трудового права;
- колізійним нормам міжнародного цивільного процесу;
- колізійним нормам міжнародного комерційного арбітражу.

В процесі викладання зазначеної дисципліни та самостійного опанування студентами її окремих питань вирішуються наступні задачі:

- відпрацювання навичок застосування в практичній діяльності отриманих знань та норм міжнародного приватного права та рішення конкретних задач в сфері міжнародних приватноправових відносин;
- засвоєння теоретичних положень науки міжнародного приватного права та норм міжнародного приватного законодавства тощо.

Після вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- джерела міжнародного та національного права України, спрямованих на регулювання речових, зобов'язальних, спадкових, сімейних, трудових, цивільно-процесуальних правовідносин, а також відносин права інтелектуальної власності, ускладнених іноземним елементом;
- основні теоретичні поняття про речові, зобов'язальні, спадкові, сімейні, трудові, процесуальні правовідносини, ускладнені іноземним елементом.

Уміти:

- аналізувати особливості правового регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права;
- характеризувати складові елементи окремих інститутів міжнародного приватного права;
- застосовувати норми зазначеного інституту міжнародного приватного права в процесі роботи за юридичною спеціальністю тощо.

Вивчення курсу «Міжнародне приватне право» здійснюється на основі робочої програми та силабусу. Методичні матеріали та плани семінарських (практичних) занять складаються з переліку питань, обов'язкових до опрацювання.

Метою занять є закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів, набутих на лекціях з міжнародного приватного права і під час самостійного опрацювання матеріалу, вироблення у студентів уміння застосовувати у практичній діяльності знання науки міжнародного приватного права, а також норм чинного законодавства України в зазначеній сфері.

Студентам при вивченні теоретичного курсу особливу увагу слід звернути на джерела права і нормативні матеріали, що регулюють приватні правовідносини, ускладнені іноземним елементом. Також необхідно постійно цікавитися судовою практикою розгляду приватноправових спорів, ускладнених іноземним елементом, з практикою застосування норм чинного законодавства прокуратурою, органами опіки та піклування, виховними установами та іншими державними органами, з перспективами та основними напрямками подальшого розвитку міжнародного приватного права.

Готуючись до семінарських (практичних) занять студент повинен опрацювати спеціальну літературу. Викладач, з урахуванням сучасних публікацій та можливостей бібліотеки навчального закладу, може рекомендувати студентам додаткову літературу. За бажанням студенти можуть самостійно підбирати будь-яку іншу літературу.

Викладач самостійно, на свій розсуд визначає теми, які повинні бути вивчені і проаналізовані під час лекцій і практичних занять та пропонує теми на самостійне вивчення та формує завдання на підставі робочої програми та силабусу.

Також передбачається самостійна робота студента з підготовки правових документів, рішень суду, проведення порівняльного аналізу статей закону. Виконання зазначених завдань сприятиме розвитку у студентів практичних навичок щодо аналізу законодавства та порядку його застосування, дозволить виявити рівень засвоєння учбового матеріалу, сприятиме перевірці знань в галузі міжнародного приватного права.

Основними видами учбових занять з курсу «Міжнародне приватне право» є лекції, семінарські (практичні) заняття, передбачається також самостійна робота студентів і написання курсових робіт. В лекціях подаються основні теоретичні знання з дисципліни, розкриваються найбільш складні питання зазначеного спецкурсу, аналізується практика застосування норм чинного законодавства. На семінарських (практичних) заняттях у студентів перевіряється ступінь засвоєння матеріалу з теорії міжнародного приватного права, і на підставі отриманих теоретичних знань виробляються практичні навички в рішенні конкретних життєвих ситуацій на прикладах правозастосовної практики, зокрема судової практики.

Семінарські (практичні) заняття можуть проводитися у вигляді «круглого столу», судових засідань, наукових обговорень, конференцій, диспутів тощо в окремих групах, між групами або в іншій формі на розсуд викладача.

В процесі підготовки до семінарських (практичних) занять студентам може бути доручена підготовка доповідей та рефератів з метою залучення їх до самостійної роботи.

Наприкінці кожного семінарського (практичного) заняття викладач підводить підсумки, зазначаючи правильну позицію при відповідях на теоретичні питання, вказуючи на запропоновані вірні рішення, аналізуючи

зроблені помилки, та робить висновок щодо загальної підготовки аудиторії, оцінює виступи студентів.

Підсумковою формою контролю є заліки та іспити.

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Лекційний курс

Поняття, предмет та методи міжнародного приватного права. Особливості становлення та розвитку міжнародного приватного права як галузі права. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного та міжнародного права. Іноземний елемент та його форми. Види джерел міжнародного приватного права.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Поняття, система і джерела міжнародного приватного права» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Поняття, система і джерела міжнародного приватного права» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Володіти знаннями щодо поняття та методів міжнародного приватного права
- Знати особливості становлення та розвитку міжнародного приватного права як галузі права
- Розрізняти галузь міжнародного приватного права від інших галузей національного права та міжнародного права
- Вміти визначати іноземний елемент та його форми

- Знати види джерел міжнародного приватного права.

Питання до практичного заняття

- Поняття, предмет та методи міжнародного приватного права.
 - Особливості становлення та розвитку міжнародного приватного права як галузі права.
 - Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного та міжнародного права.
 - Іноземний елемент та його форми.
5. Види джерел міжнародного приватного права.

Теми для самостійної роботи

1. Принципи та функції міжнародного приватного права.
2. Стан дослідження міжнародного приватного права.

Теми для рефератів

1. Правовий звичай як джерело міжнародного приватного права.
2. Світові школи міжнародного приватного права.

Література до теми

- Бехруз Х. Международное и национальное право: проблемы взаимодействия на примере правовых систем исламских государств // Х. Бехруз Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» Т. XVIII / редкол.: С.В. Ківалов (голов.ред.) [та ін.]; відп. за вип. М.В. Афанасьєва – Одеса: Юридична література, 2017. – 189 с. – С. 20 – 28.
- Бехруз Х. Порівняльне міжнародне право та регіоналізації міжнародного права / Х. Бехруз, Мохд Н. // Юридичний науковий електронний журнал. № 6. 2022. – С. 471-474.
http://www.lsej.org.ua/6_2022/106.pdf.

- Бехруз Х. Сравнительное международное право – актуальное направление правовых исследований / Х. Бехруз // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / МОН України, НУ ОЮА. – Одеса :Юрид. л-ра, 2016. – Том XVI. – С. 51–60.
- Бехруз Х. Україна на шляху до європейської інтеграції: історико-правовий екскурс. М. Р. Аракелян, Бехруз Х. Н., Н. В. Єфремова та ін. / за заг. ред. М. Р. Аракеяна. Монографія. МОН України, Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса :Фенікс 2019. – 238 с.
- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
- Цибульська О.Ю. МПрП в контексті рекодифікації цивільного законодавства України: загальний огляд // Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру» (з нагоди 30-ти річчя проголошення незалежності України та 25-ти річчя прийняття Конституції України) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.). – Одеса, 2021. – С. 333-335.

- Behruz H. Comparative International Law: Interaction of Comparative Jurisprudence and International / H.Behruz // Journal of comparative law/ London. : – 2016. № 11:1. – p. 76-84.
- Bekhruz Khashmatulla EU`S Fundamental Values And Ukrainian Reality: To The Question Of Compatibility/ Khashmatulla Bekhruz // Міжнародний конгрес європейського права : збірн. наук. праць (м. Одеса, 21-22 квітня 2017 р.). – Одеса : Фенікс, 2017. С. 142-145.

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Лекційний курс

Поняття та структура колізійної норми. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення. Порядок застосування колізійних норм. Зворотнє відсилання та відсилання до права третьої країни. Обхід закону та його правові наслідки.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Загальні положення правозастосування в міжнародному приватному праві» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Загальні положення правозастосування в міжнародному приватному праві» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Розуміти поняття та структуру колізійної норми.
- Знати загальну класифікацію колізійних норм.
- Знати основні формули прикріплення.

- Набути знань щодо порядку застосування колізійних норм, зокрема, щодо зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.
- Вміти визначати правові наслідки обходу закону.

Питання до практичного заняття

- Поняття та структура колізійної норми.
- Загальна класифікація колізійних норм.
- Основні формули прикріплення.
- Порядок застосування колізійних норм, зокрема, зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни.
- Правові наслідки обходу закону.

Теми для самостійної роботи

1. Застереження про взаємність у міжнародному приватному праві.
2. Застереження про публічний порядок.

Теми рефератів

1. Колізійні норми як правова підстава застосування норм іноземного права.
2. Особистий закон фізичних та юридичних осіб як найпоширеніші форми прикріплення.

Література до теми

- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим

доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.

- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

ТЕМА 3. ФІЗИЧНІ І ЮРИДИЧНІ ОСОБИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ. ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

Лекційний курс

Правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права. Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Правила особистого закону фізичної особи та сфера його дії. Особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права. Правила щодо критеріїв визначення особистого закону юридичної особи. Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Фізичні і юридичні особи в міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт приватно-правових відносин з іноземним елементом» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Фізичні і юридичні особи в міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт приватно-правових

відносин з іноземним елементом» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Вміти визначати правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
- Знати особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства.
- Знати правила особистого закону фізичної особи та сфери його дії.
- Знати особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
- Вміти застосовувати правила щодо критеріїв визначення особистого закону юридичної особи.
- Вміти характеризувати правовий статус держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

Питання до практичного заняття

- Правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
- Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства.
- Правила особистого закону фізичної особи та сфера його дії.
- Особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
- Правила щодо критеріїв визначення особистого закону юридичної особи.
- Характеристика правового статусу держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

Теми для самостійної роботи

1. Особливі права та обов'язки іноземців в Україні під час дії особливих правових режимів.

2. Поняття, значення та види імунітету держави.

Теми рефератів

1. Правові режими у міжнародному приватному праві.
2. Міжнародні транснаціональні корпорації.
3. Специфіка існування та діяльності офшорних компаній.

Література до теми

- Європейська конвенція про громадянство від 06.11.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 437.
- Про біженців: Закон України від 21.06.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 47. – Ст. 250.
- Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 04.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 161.
- Цивільне законодавство України в умовах адаптації до приватного права ЄС : навчальний посібник / [авт. кол.]; за заг. ред. Є.О. Харитонова, К.Г. Некіт. - Одеса : Юридична література, 2017. - 308 с. (авторський внесок - п. 3.6., С. 166 - 170).
- Цивільне законодавство України: концепція, категорії, визначення : навч. посіб / авт. кол; за ред. д-ра юрид. наук. проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук К.Г. Некіт. Одеса : Юридична література, 2014. - 324 с.
- Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц.. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.

- Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

ТЕМА 4. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ. ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНА ДІЯ ЗАКОНІВ ПРО НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ

Лекційний курс

Колізійні питання права власності та інших речових прав. Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин. Виникнення та припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві. Правове становище об'єктів права власності України за кордоном.

Вступ до теми

Колізійним питанням права власності присвячений розділ V Закону України «Про міжнародне приватне право». При вивченні теми «Колізійні питання права власності. Екстериторіальна дія законів про націоналізацію» основною метою є визначення специфіки цих прав як виду міжнародних приватних правовідносин, ускладнених іноземним елементом. А також – дослідження підстав їх виникнення, способів здійснення та захисту у випадку порушення, невизнання чи оспорювання тощо.

План лекційного заняття до теми «Колізійні питання права власності. Екстериторіальна дія законів про націоналізацію» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Колізійні питання права власності. Екстериторіальна дія законів про націоналізацію» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Орієнтуватися в колізійних питаннях права власності та інших речових прав.
- Набути знань про закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин.
- Набути знань про виникнення та припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Знати про правове становище об'єктів права власності України за кордоном.

Питання до практичного заняття

- Колізійні питання права власності та інших речових прав.
- Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин.
- Виникнення та припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Правове становище об'єктів права власності України за кордоном.

Теми для самостійної роботи

1. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.
2. Екстериторіальна дія законів про націоналізацію.

Теми рефератів

1. Особливості майнових прав іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні.
2. Правові питання націоналізації у міжнародному приватному праві.

3. Правове регулювання іноземних інвестицій.

Література до теми

- Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.
- Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 року // Відомості Верховної Ради України – 2004 - № 51 - Ст.553.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Цивільне законодавство України в умовах адаптації до приватного права ЄС : навчальний посібник / [авт. кол.]; за заг. ред. Є.О. Харитонова, К.Г. Некіт. - Одеса : Юридична література, 2017. - 308 с. (авторський внесок - п. 3.6., С. 166 - 170).

- Цивільне законодавство України: концепція, категорії, визначення : навч. посіб / авт. кол; за ред. д-ра юрид. наук. проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук К.Г. Некіт. Одеса : Юридична література, 2014. - 324 с.
- Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц.. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.
- Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

ТЕМА 5. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Лекційний курс

Виключні права на результати інтелектуальної творчої діяльності за участі іноземного елемента. Особливості територіального характеру інтелектуальної власності. Міжнародно-правова та національна охорона авторських прав. Міжнародно-правова та національна охорона промислової власності.

Вступ до теми

При вивченні теми «Колізійні питання права інтелектуальної власності» основною метою є засвоєння колізійних норм чинного законодавства України та міжнародних нормативно-правових актів щодо основних інститутів права інтелектуальної власності, зокрема авторського права та суміжних прав, промислової власності, засобів індивідуалізації товарів і послуг, а також нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності.

Колізійні питання права інтелектуальної власності присвячена низка міжнародно-правових актів і нормативно-правових актів національного законодавства, зокрема, розділ IV Закону України «Про міжнародне приватне право», а тому його вивчення у вищому навчальному юридичному закладі сприяє належній підготовці здобувачів до їх майбутньої професійної діяльності.

В процесі вивчення колізійних питань права інтелектуальної власності студенти набувають як теоретичні так і практичні навички по застосуванню колізійних правових норм з питань, пов'язаних з виникненням, здійсненням, охороною та захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Після завершення вивчення розділу «Право інтелектуальної власності» студент зобов'язаний:

- Володіти знаннями щодо виключних прав на результати інтелектуальної творчої діяльності за участю іноземного елемента.
- Знати особливості територіального характеру інтелектуальної власності.
- Розрізняти міжнародно-правову та національну охорону авторських прав.
- Володіти знаннями щодо міжнародно-правової та національної охорони промислової власності.

Питання до практичного заняття

- Виключні права на результати інтелектуальної творчої діяльності за участі іноземного елемента.
- Особливості територіального характеру інтелектуальної власності.
- Міжнародно-правова та національна охорона авторських прав.
- Міжнародно-правова та національна охорона промислової власності.

Теми для самостійної роботи

1. Поняття та види права інтелектуальної власності.
2. Співвідношення права інтелектуальної власності з правом власності.
3. Міжнародно-правове регулювання сфери інтелектуальної власності.

Теми рефератів

1. Колізійне регулювання питань про реєстрацію права на торговельні марки.
2. Охорона окремих об'єктів інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві.
3. Діяльність міжнародних організацій в сфері захисту інтелектуальної власності.

Література до теми

- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

- Цивільне законодавство України в умовах адаптації до приватного права ЄС : навчальний посібник / [авт. кол.]; за заг. ред. Є.О. Харитонова, К.Г. Некіт. - Одеса : Юридична література, 2017. - 308 с. (авторський внесок - п. 3.6., С. 166 - 170).
- Цивільне законодавство України: концепція, категорії, визначення : навч. посіб / авт. кол; за ред. д-ра юрид. наук. проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук К.Г. Некіт. Одеса : Юридична література, 2014. - 324 с.
- Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц.. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.
- Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

ТЕМА 6. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ПРАВА

Лекційний курс

Природа, значення та загальна характеристика поняття та видів правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину з іноземним елементом. Сфера дії права, що застосовується до правочину. Представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Позадовірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.

Вступ до теми

Колізійним питанням зобов'язального права присвячено розділ VI та VII Закону України «Про міжнародне приватне право», що мають відповідні

назви, а саме: «Колізійні норми щодо договірних зобов'язань» та «Колізійні норми щодо недоговірних зобов'язань».

При вивченні цієї теми основною метою є визначення специфіки зобов'язань як виду міжнародних приватних правовідносин, ускладнених іноземним елементом. А також – дослідження підстав їх виникнення, способів здійснення та захисту у випадку порушення, невизнання чи оспорювання тощо.

План лекційного заняття до теми «Колізійні питання зобов'язального права» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Колізійні питання зобов'язального права» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Розуміти природу, значення та загальну характеристику поняття та видів правочинів з іноземним елементом.
- Набути знань щодо визначення форми та змісту правочину.
- Вміти орієнтуватися в сфері дії права, що застосовується до правочину.
- Набути знань щодо представництва, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві.
- Знати особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
- Розуміти значення уніфікації правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.
- Набути знань щодо позадоговірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Вміти орієнтуватися в сфері дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.

Питання до практичного заняття

- Природа, значення та загальна характеристика поняття та видів правочинів з іноземним елементом.
- Форма та зміст правочину з іноземним елементом.
- Сфера дії права, що застосовується до правочину.
- Представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві.
- Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
- Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.
- Позадовісні зобов'язання в міжнародному приватному праві.
- Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.
-

Теми для самостійної роботи

1. Поняття і особливості зовнішньоекономічного договору (контракту), зовнішньоторговельного (зовнішньоекономічного) правочину, міжнародного комерційного договору.
2. Наднаціональне комерційне (торгове) право (*lex mercatoria*).

Теми рефератів

1. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
2. Договірне врегулювання міжнародних перевезень.

Література до теми

- Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 18-22. – Ст. 144.

- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 327.
- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
- Цивільне законодавство України в умовах адаптації до приватного права ЄС : навчальний посібник / [авт. кол.]; за заг. ред. Є.О. Харитонова, К.Г. Некіт. - Одеса : Юридична література, 2017. - 308 с. (авторський внесок - п. 3.6., С. 166 - 170).
- Цивільне законодавство України: концепція, категорії, визначення : навч. посіб / авт. кол; за ред. д-ра юрид. наук. проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук К.Г. Некіт. Одеса : Юридична література, 2014. - 324 с.
- Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.
- Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

ТЕМА 7. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ СІМЕЙНОГО І СПАДКОВОГО ПРАВА

Лекційний курс

Колізійні норми Сімейного кодексу України. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя. Колізійні питання міжнародного усиновлення та його наслідків. Законодавство України в галузі усиновлення дітей-громадян України іноземцями. Порядок стягнення аліментів з осіб, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання. Основні колізії спадкування в міжнародному приватному праві. Колізійні норми спадкового права в законодавстві України. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном.

Вступ до теми

При вивченні теми «Колізійні питання сімейного і спадкового права» основною метою є засвоєння колізійних норм чинного законодавства України, спрямованих на регулювання сімейних та спадкових відносин, оскільки спадкове право – це сукупність правових норм, що визначають порядок переходу прав і обов'язків від померлого до інших осіб (його спадкоємців). Соціальне призначення сімейного та спадкового права полягає не тільки в тому, щоб закріпити порядок переходу майнових прав і обов'язків від одного покоління до іншого, але й певною мірою сприяти зміцненню сімейних відносин громадян, захищати інтереси неповнолітніх дітей, непрацездатних утриманців та ін.

Разом з тим, сімейне та спадкове право є одним із найдавніших інститутів права, який був і є актуальним з позиції його дослідження, розвитку та вдосконалення, оскільки стосується особистих інтересів людини.

Відтак вивчення сімейного та спадкового права, ускладненого іноземним елементом, в межах навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» є необхідною умовою формування сучасного кваліфікованого юриста.

План лекційного заняття до теми «Колізійні питання сімейного і спадкового права» розроблені з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

В процесі вивчення цієї теми здобувачі вищої юридичної освіти набувають як теоретичні так і практичні навички по застосуванню колізійних норм та судової практики з питань, пов'язаних з виникненням, здійсненням, охороною та захистом сімейних та спадкових прав, а також іншими професійними знаннями, необхідними для майбутньої роботи.

Після завершення вивчення розділу «Колізійні питання сімейного і спадкового права» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Знати колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві.
- Набути знань щодо колізійні норм Сімейного кодексу України.
- Володіти знаннями щодо майнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві. Розуміти спільний особистий закон подружжя.
- Орієнтуватися в колізійних питаннях міжнародного усиновлення та його наслідків.
- Знати законодавство України в галузі усиновлення дітей-громадян України іноземцями.
- Знати порядок стягнення аліментів з осіб, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання.
- Вміти аналізувати основні колізії у спадкуванні в міжнародному приватному праві.

- Дослідити колізійні норми спадкового права в законодавстві України.

- Володіти знаннями щодо спадкових прав іноземців в Україні.
- Розуміти спадкові права українських громадян за кордоном.

Питання до практичного заняття

- Колізійні норми Сімейного кодексу України.
- Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві.

- Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя.

- Колізійні питання міжнародного усиновлення та його наслідків.
- Законодавство України в галузі усиновлення дітей-громадян України іноземцями.

- Порядок стягнення аліментів з осіб, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання.

- Основні колізії спадкування в міжнародному приватному праві.
- Колізійні норми спадкового права в законодавстві України.
- Спадкові права іноземців в Україні.
- Спадкові права українських громадян за кордоном.

Теми для самостійної роботи

1. Відносини між батьками і дітьми за нормами міжнародного приватного права.
2. Дійсність опіки та піклування, встановлених на території іноземної держави.
3. Функції консула у спадкових правовідносинах.

Теми для рефератів

1. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав.

2. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.
3. Колізійні норми застосування актів реєстрації цивільного стану.

Література до теми

1. Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.

2. Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.

3. Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.

4. Сімейне право України : підруч. / [Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Глиняна К. М. та ін.] ; за ред. Є. О. Харитонova, Н. Ю.Голубевої. – К. : Істина, 2010. – 320 с.

5. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.

6. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

7. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 року // Відомості Верховної Ради України – 1993 - № 39 - Ст. 383.

8. Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених: Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 15.06.1994 року зі змінами та доповненнями від 12.02.2013 року.

9. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України № 296/5 від 22.02.2012 року.

10. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: Наказ Міністерства юстиції України № 3306/5 від 11.11.2011 року.

11. Положення про Спадковий реєстр: Наказ Міністерства юстиції України № 1810/5 від 07.07.2011 року.

12. Цибульська О.Ю. «POLECENIE» як розпорядження на випадок смерті за цивільним законодавством Польщі / О.Ю. Цибульська // матер. інтернет-конференції (м. Одеса, __ грудня 2016 р.). – Одеса : Фенікс, 2016.

13. Цибульська О.Ю. «Testamentině isskirtině» як вид заповідального розпорядження за цивільним законодавством Литовської Республіки. / О.Ю. Цибульська // Часопис цивілістики. – 2017. - № 27.

14. Цибульська О.Ю. «ZAPIS WINDYKACYJNY» як розпорядження на випадок смерті за цивільним законодавством Польщі / О.Ю. Цибульська // Розвиток системи приватного права України та Польщі. В 2-х ч. Ч.2: матер. круг. столу (м. Одеса, 15 жовтня 2016 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонова. - Одеса : Фенікс. - 2016. - С. 23 - 25.

15. Цибульська О.Ю. «Zapis» як розпорядження на випадок смерті за цивільним законодавством Польщі / О.Ю. Цибульська // Часопис цивілістики. – 2016. - № 21. – С. 88 - 91.

16. Цибульська О.Ю. Види заповідальних відказів за цивільним законодавством Чеської Республіки/ О.Ю. Цибульська // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнародної науково – практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2017 р.) У 2-х т. Т. 2 / відп. ред.. Г.О. Ульянова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 536 – 538.

17. Цибульська О.Ю. Загальні аспекти міжнародного захисту та охорони прав людини в контексті права на спадкування за заповітом в

Україні // Права людини – пріоритет сучасної держави: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференція (10 грудня 2020 р.). Одеса. – 2020. – С. 113 – 115.

18. Цибульська О.Ю. Загальні положення про заповідальний відказ за цивільним кодексом Чеської Республіки / О.Ю. Цибульська // Часопис цивілістики. – 2017. - № 24.

19. Цибульська О.Ю. Маньковський В. В. Актуалізація дослідження взаємодії сучасного спадкового права України, Польщі та Литви // Правове життя сучасної України : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.). – Одеса, 2020. – Т. 3. – С. 447-449.

20. Цибульська О.Ю. Міжнародне спадкове право : актуальний вектор дослідження // Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття (до 25-річчя Національного університету "Одеська юридична академія" та 175-річчя Одеської школи права) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.). - Одеса, 2022.

21. Цибульська О.Ю. Набуття заповідального відказу за цивільним законодавством Чехії/ О.Ю. Цибульська // Від римського приватного права до права Європи : матер. Міжнар. наук. - практич. конф. (м. Одеса, 15 травня, 2017 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонова. - Одеса : Фенікс. - 2017. - С. 83 - 84.

22. Цибульська О.Ю. Проблеми правового регулювання недоговірних зобов'язань у спадковому праві України за стандартами ЄС // Рекодифікація цивільного законодавства і системи права України в контексті євроінтеграційних процесів: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 листопада 2019 р.). Одеса. – 2019. – С. 226 – 230.

23. Цибульська О.Ю. Розпорядження на випадок смерті за цивільним законодавством України та Польщі :порівняльний аналіз / О.Ю. Цибульська // Законодавство України, Польщі та Литви в галузі приватного права :

матеріали міжн. круг. столу (м. Одеса, 16 травня 2017 року) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонова. - Одеса : Фенікс. - 2017. - С. 51 - 53.

24. Цибульська О.Ю. Щодо питання вдосконалення окремих норм спадкового права України на основі базових принципів DCFR / О.Ю. Цибульська // Цивілістичні читання присвячені пам'яті І.В. Шерешевського : «Принципи DCFR як методологічна основа вдосконалення національного цивільного законодавства» : матер. інтернет-конференції (м. Одеса, 5 грудня 2014 р.). – Одеса : Фенікс, 2014.

25. Цивільне законодавство України в умовах адаптації до приватного права ЄС : навчальний посібник / [авт. кол.]; за заг. ред. Є.О. Харитонова, К.Г. Некіт. - Одеса : Юридична література, 2017. - 308 с. (авторський внесок - п. 3.6., С. 166 - 170).

26. Цивільне законодавство України: концепція, категорії, визначення : навч. посіб / авт. кол; за ред. д-ра юрид. наук. проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук К.Г. Некіт. Одеса : Юридична література, 2014. - 324 с.

27. Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц.. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.

28. Цивільне право України : посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц.. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. Одеса : Фенікс, 2016. – 570 с.

29. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

30. Tsybulska, O. Influence of Roman private law on the basic principles of singular succession in the inheritance law of Ukraine, Poland and Lithuania // Amazonia Investiga (Num. 20). – 2019. – P. 144 – 154. (Web of Science Core Collection).

31. Tsybulska, O. The Concept of Non-contractual Obligations in Inheritance Law: International Legal Experience// Amazonia Investiga (Vol. 10/ Issue: 45). – Oct. 2021. – P. 221 – 229. (Web of Science Core Collection).

ТЕМА 8. КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Лекційний курс

Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Принцип автономії волі, закон місця укладення договору, закон місця виконання трудової функції. Європейська конвенція 1977 р. про правовий статус трудящих мігрантів. Порядок працевлаштування іноземців в Україні. Трудові права українських громадян за кордоном. Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Колізійні питання трудових відносин в міжнародному приватному праві» розроблений з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Колізійні питання трудових відносин в міжнародному приватному праві» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Знати колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
- Розуміти принцип автономії волі, закон місця укладення договору, закон місця виконання трудової функції.
- Ознайомитись з Європейською конвенцією 1977 р. про правовий статус трудящих мігрантів.
- Знати порядок працевлаштування іноземців в Україні.

- Знати трудові права українських громадян за кордоном.
- Ознайомитись з правовим регулюванням праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Питання до практичного заняття

- Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
- Принцип автономії волі, закон місця укладення договору, закон місця виконання трудової функції.
- Європейська конвенція 1977 р. про правовий статус трудящих мігрантів.
- Порядок працевлаштування іноземців в Україні.
- Трудові права українських громадян за кордоном.
- Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Теми для самостійної роботи

1. Система міжнародних стандартів праці.
2. Роль Міжнародної організації праці в забезпеченні трудових прав.

Теми рефератів

1. Основні принципи та особливості соціального забезпечення іноземців у міжнародному приватному праві.
2. Регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном.

Література до теми

- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим

доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.

• Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.

• Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

• Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 49, ст.668.

ТЕМА 9.МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Лекційний курс

Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб. Процес провадження у справі за участю іноземної особи. Види міжнародної правової допомоги. Визнання та виконання іноземних судових рішень. Екзекватура. Підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Міжнародний цивільний процес» розроблений з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Міжнародний комерційний арбітраж» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Знати поняття міжнародного цивільного процесу.
- Ознайомитись з джерелами правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом.
- Знати правове становище іноземних осіб у цивільному процесі.
- Вміти визначати підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
- Знати процес провадження у справі за участю іноземної особи.
- Вміти визначати види міжнародної правової допомоги.
- Ознайомитись із визнанням та виконанням іноземних судових рішень.
- Знати підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.

Питання до практичного заняття

- Поняття міжнародного цивільного процесу.
- Джерела правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом.
- Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі.
- Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
- Процес провадження у справі за участю іноземної особи.
- Види міжнародної правової допомоги.
- Визнання та виконання іноземних судових рішень. Екзекватура.
- Підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.

Теми для самостійної роботи

1. Іноземні судові доручення.
2. Пророгаційні та дерогаційні угоди.

Теми для рефератів

1. Право на судовий захист і цивільні процесуальні права та обов'язки іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних підприємств і організацій в Україні.

2. Основні принципи визначення підсудності в міжнародному приватному праві.
3. Специфіка процесуального статусу офіційних представництв іноземних держав.

Література до теми

- Договір між Україною і Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 15.02.1995// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233_659#Text.
- Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 31.10.1992// Відомості Верховної Ради України. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/156_014
- Договір між Україною і Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах від 23.05.1995// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/428_627#Text.
- Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 07.07.1993// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_002#Text.
- Договір між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 27.06.1995// Відомості Верховної Ради України. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/496_001.
- Договір між Україною і Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 09.01.1995// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/268_542#Text.

- Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 13.12.1993// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_604#Text.
- Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24.05.1993 р. // Офіц. вісн. України. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/616_174
- Договір між Україною і Республікою Узбекистан про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах від 19.02.1998// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/860_013#Text.
- Договір між Україною і Чеською Республікою про правову допомогу і правові відносини у цивільних справах від 28.05.2001// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792_600#Text.
- Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу у цивільних і кримінальних справах від 11.05.2004// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/364_027.
- Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах від 13.10.2003// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/408_012.
- Договір між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами про взаємну правову допомогу у цивільних та комерційних справах від 26.11.2012// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784_008#Text.
- Договір між Україною та Республікою Болгарія про правову допомогу в цивільних справах від 21.05.2004// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/100_056.

- Договір між Україною та Республікою Індія про взаємну правову допомогу у цивільних і господарських справах від 10.12.2012// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/356_026#Text
- Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах від 10.04.2000// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/807_010.
- Договір між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах від 09.10.2008// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/760_023#Text.
- Договір між Україною та Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 06.04.2000// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/704_050.
- Договір між Україною та Угорською Республікою про правову допомогу в цивільних справах від 02.08.2001// Відомості Верховної Ради України. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/348_026.
- Конвенція про вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18.05.1965, ратифікована Україною 16.03.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 21. – Ст. 161.
- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с.

[електронний ресурс] режим доступу:

http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.

- Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.
- Угода між Україною та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагірією про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах від 08.04.2008// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/434_029.
- Угода між Україною та Грецькою Республікою про правову допомогу в цивільних справах від 02.07.2002// Відомості Верховної Ради України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/300_013.
- Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах від 06.09.2004// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/196_008.
- Угода між Україною та Турецькою Республікою про правову допомогу та співробітництво у цивільних справах від 23.11.2000// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792_600#Text.
- Угода про співробітництво між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Республіки Польща на виконання пункту 3 статті 3 Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 10.01.2011// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_152#Text.
- Угода про співробітництво між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Республіки Польща про застосування двомовних бланків клопотань про надання правової допомоги у цивільних справах від 10.01.2011// Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_152#Text.

- Угода про співробітництво між Україною та Європейською організацією з питань юстиції від 27.06.2016 // Відомості Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_024-16#Text.
- Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-42. – Ст. 492.
- Tsybulska, O. Res judicata in civil, economic and criminal proceedings in Ukraine // Journal of Advanced Research in Law and Economics (Num. X 3(41). – 2019. – P. 753 – 761. (Scopus/Q2).

ТЕМА 10. МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ

Лекційний курс

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Випадковий та інституційний комерційний арбітраж. Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж (ЮНСІТРАЛ). Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Природа, значення та загальна характеристика арбітражної угоди та арбітражного застереження. Підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.

Вступ до теми

План лекційного заняття до теми «Міжнародний комерційний арбітраж» розроблений з урахуванням елементів професійної спрямованості навчання здобувачів вищої юридичної освіти, що сприяє їх орієнтації як на практичну, так і на теоретичну діяльність після завершення отримання освіти.

Після завершення вивчення теми «Міжнародний комерційний арбітраж» здобувач вищої юридичної освіти зобов'язаний:

- Знати поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Випадковий та інституційний комерційний арбітраж.
- Ознайомитись зі змістом Типового закону про міжнародний комерційний арбітраж (ЮНСІТРАЛ).
- Ознайомитись з Регламентом Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
- Розуміти природу, значення та загальну характеристику арбітражної угоди та арбітражного застереження.
- Проаналізувати підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.

Питання до практичного заняття

- Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Випадковий та інституційний комерційний арбітраж.
 - Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж (ЮНСІТРАЛ).
 - Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
 - Природа, значення та загальна характеристика арбітражної угоди та арбітражного застереження.
5. Підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.

Теми для самостійної роботи

1. Міжнародні центри комерційного арбітражу.
2. Особливості розгляду справ арбітражами ad hoc.

Теми рефератів

1. Процедури розгляду спорів міжнародним комерційним арбітражем.

2. Принципи застосування міжнародним комерційним арбітражем забезпечувальних заходів.

Література до теми

- Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. Івано-Франківськ. - 2010. [електронний ресурс] режим доступу: https://www.academia.edu/6446686/Міжнародне_приватне_право.
- Міжнародне приватне право. навч. посіб. / За ред. С. Г. Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_1-Mignar_privat_pravo-Kuzmenko.pdf.
- Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана – К.: Юрін ком Інтер, 2007. — 368 с. [електронний ресурс] режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf.
- Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.

ПИТАННЯ НА ЗАЛІК

- Поняття міжнародного приватного права.
 - Система міжнародного приватного права.
 - Джерела міжнародного приватного права.
 - Предмет міжнародного приватного права.
 - Методи міжнародного приватного права.
 - Особливості становлення та розвитку міжнародного приватного права як галузі права.
- Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного та міжнародного права.
 - Іноземний елемент та його форми.
 - Види джерел міжнародного приватного права.
 - Загальні положення правозастосування в міжнародному приватному праві.
- Поняття та структура колізійної норми.
 - Загальна класифікація колізійних норм.
 - Основні формули прикріплення.
 - Порядок застосування колізійних норм.
 - Зворотнє відсилання.
 - Відсилання до права третьої країни.
 - Правові наслідки обходу закону.
 - Фізичні особи в міжнародному приватному праві.
 - Юридичні особи в міжнародному приватному праві.
 - Держава як суб'єкт приватно-правових відносин з іноземним елементом.
- Правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
 - Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства.
 - Правила особистого закону фізичної особи та сфера його дії.

- Особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів МПП.
- Правила щодо критеріїв визначення особистого закону юридичної особи.
- Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного приватного права.
- Колізійні питання права власності.
- Екстериторіальна дія законів про націоналізацію.
- Колізійні питання права власності та інших речових прав.
- Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин.
- Виникнення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Правове становище об'єктів права власності України за кордоном.
- Колізійні питання права інтелектуальної власності.
- Виключні права на результати інтелектуальної творчої діяльності за участі іноземного елемента.
- Особливості територіального характеру інтелектуальної власності.
- Міжнародно-правова та національна охорона авторських прав.
- Міжнародно-правова та національна охорона промислової власності.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

- Поняття міжнародного приватного права.
- Система міжнародного приватного права.
- Джерела міжнародного приватного права.
- Предмет міжнародного приватного права.
- Методи міжнародного приватного права.
- Особливості становлення та розвитку міжнародного приватного права як галузі права.
- Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного та міжнародного права.
- Іноземний елемент та його форми.
- Види джерел міжнародного приватного права.
- Загальні положення правозастосування в міжнародному приватному праві.
- Поняття та структура колізійної норми.
- Загальна класифікація колізійних норм.
- Основні формули прикріплення.
- Порядок застосування колізійних норм.
- Зворотнє відсилання.
- Відсилання до права третьої країни.
- Правові наслідки обходу закону.
- Фізичні особи в міжнародному приватному праві.
- Юридичні особи в міжнародному приватному праві.
- Держава як суб'єкт приватно-правових відносин з іноземним елементом.
- Правовий статус фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.
- Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства.
- Правила особистого закону фізичної особи та сфера його дії.
- Особливості правового статусу юридичних осіб як суб'єктів МПП.

- Правила щодо критеріїв визначення особистого закону юридичної особи.
- Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного приватного права.
- Колізійні питання права власності.
- Екстериторіальна дія законів про націоналізацію.
- Колізійні питання права власності та інших речових прав.
- Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин.
- Виникнення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.
- Правове становище об'єктів права власності України за кордоном.
- Колізійні питання права інтелектуальної власності.
- Виключні права на результати інтелектуальної творчої діяльності за участі іноземного елемента.
- Особливості територіального характеру інтелектуальної власності.
- Міжнародно-правова та національна охорона авторських прав.
- Міжнародно-правова та національна охорона промислової власності.
- Колізійні питання зобов'язального права.
- Природа, значення та загальна характеристика поняття та видів правочинів з іноземним елементом.
- Форма правочину з іноземним елементом.
- Зміст правочину з іноземним елементом.
- Сфера дії права, що застосовується до правочину.
- Представництво у міжнародному приватному праві.
- Довіреність у міжнародному приватному праві.
- Позовна давність у міжнародному приватному праві.

- Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
- Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.
- Позадовірні зобов'язання в міжнародному приватному праві.
- Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.
- Колізійні питання сімейного права.
- Колізійні питання спадкового права.
- Колізійне регулювання укладання шлюбу в міжнародному приватному праві.
- Колізійне регулювання розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві.
- Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві.
- Спільний особистий закон подружжя.
- Колізійні питання міжнародного усиновлення та його наслідків.
- Законодавство України в галузі усиновлення дітей-громадян України іноземцями.
- Порядок стягнення аліментів з осіб, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання.
- Основні колізії спадкування в міжнародному приватному праві.
- Колізійні норми спадкового права в законодавстві України.
- Спадкові права іноземців в Україні.
- Спадкові права українських громадян за кордоном.
- Колізійні питання трудових відносин в міжнародному приватному праві.
- Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
- Принцип автономії волі, закон місця укладення договору, закон місця виконання трудової функції.

- Європейська конвенція 1977 р. про правовий статус трудящих мігрантів.
- Порядок працевлаштування іноземців в Україні.
- Трудові права українських громадян за кордоном.
- Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.
- Міжнародний цивільний процес.
- Поняття міжнародного цивільного процесу.
- Джерела правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом.
- Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі.
- Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
- Процес провадження у справі за участю іноземної особи.
- Види міжнародної правової допомоги.
- Визнання та виконання іноземних судових рішень.
- Екзекватура.
- Підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.
- Міжнародний комерційний арбітраж
- Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.
- Випадковий та інституційний комерційний арбітраж.
- Інституційний комерційний арбітраж.
- Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж (ЮНСІТРАЛ).
- Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
- Природа, значення та загальна характеристика арбітражної угоди.
- Природа, значення та загальна характеристика арбітражного застереження.
- Підстави для відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень.

- Підстави для відмови у виконанні іноземних арбітражних рішень.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Що з наступного НЕ є міжнародними приватноправовими відносинами?

А) Реєстрація шлюбу між громадянином Грузії та громадянкою Бельгії на території України.

В) Оформлення права на спадщину, що відкрилась на території України, громадянином Угорщини.

С) Депортація громадянина України з іншої держави.

Д) Придбання на підставі договору купівлі-продажу квартири громадянином Молдови в Україні.

Громадянин України проживав в Польщі, здійснював підприємницьку діяльність в Румунії, а помер в Болгарії. Право якої держави в цій ситуації слід вважати особистим законом?

А) України.

В) Польщі.

С) Румунії.

Д) Болгарії.

Драгоманов мав громадянство України та Ізраїлю, деякий час проживав в Німеччині, основну підприємницьку діяльність здійснював в Україні та Білорусії, а помер в Ізраїлі. Оберіть державу, право якої слід вважати особистим законом в цьому випадку?

А) Україна.

В) Ізраїль.

С) Німеччина.

Д) Білорусія.

Громадянин Франції проживає у Латвії, а основним місцем здійснення підприємницької діяльності є Литва. У випадку здійснення ним підприємницької діяльності в Україні її здійснення буде визначатись правом якої держави?

- A) Франції.
- B) Латвії.
- C) Литви.
- D) України.

Громадянин КНР уклав шлюб з громадянкою України на території України. Під час шлюбу подружжя придбало на праві власності об'єкти нерухомості в Румунії, а згодом - в Болгарії. Через деякий час для прийняття спадщини дружиною після свого чоловіка виникла необхідність оголосити його померлим. Правом якої держави будуть визначатись підстави та правові наслідки оголошення чоловіка померлим?

- A) КНР.
- B) України.
- C) Польщі.
- D) Румунії.

Громадянин Словаччини уклав шлюб з громадянкою України на території Словаччини. Після укладення шлюбу подружжя проживало в Чехії. Але згодом виникла необхідність дружини працевлаштування в Польщі. Правом якої держави будуть визначатись підстави та правові наслідки визнання дружини безвісно відсутньою, якщо протягом тривалого часу відомості про її місцезнаходження будуть відсутні?

- A) Словаччини.
- B) України.
- C) Чехії.
- D) Польщі.

Громадянин Вірменії, Грузії, України та Азербайджану домовились придбати на праві спільної часткової власності приватний будинок на території України. Громадянину Грузії за попередньою домовленістю належатиме 5/12 будинку, громадянину Вірменії – 4/12, Азербайджану – 2/12, України – 1/12. Правом якої держави буде визначатись форма договору купівлі-продажу приватного будинку?

- A) Грузії.
- B) Вірменії.
- C) Азербайджану.
- D) України.

Громадянин Молдови придбав на підставі договору купівлі-продажу легковий автомобіль марки Mercedes-Benz в Німеччині, зареєстрував цей транспортний засіб в Литві, а потім передав його у володіння громадянину України. Законодавством якої держави буде визначатись право власності на цей транспортний засіб?

- A) Молдови.
- B) Німеччини.
- C) Литви.
- D) України.

Громадянин Білорусії, який проживає в Польщі, продав нежитлове приміщення, право власності на яке зареєстровано в Білорусії, громадянину України, який проживає в Молдові. Законодавством якої держави буде визначатись право, що підлягає застосуванню до цього договору, за загальним правилом?

- A) Білорусії.
- B) Польщі.
- C) України.

D) Молдови.

Що з наведеного не належить до договору споживання за нормами міжнародного приватного права України?

- A) Купівля-продаж товару.
- B) Перевезення.
- C) Страхування.
- D) Дарування.

Громадянин Бельгії на підставі договору купівлі-продажу, укладеного в простій письмовій формі на території Румунії, зобов'язався через 30 днів передати громадянину України годинник на території Польщі. Але отримавши попередньо оплату від громадянина України годинник так і не передав. Згода сторін про вибір права, що підлягає застосуванню до цього договору, була відсутня. З правом якої держави цей правочин більш тісно пов'язаний відповідно до ст. 44 та частини 3 статті 32 Закону України «Про міжнародне приватне право»?

- A) Бельгії.
- B) Румунії.
- C) Польщі.
- D) України.

Громадянин Латвії на підставі договору дарування, укладеного в Україні в простій письмовій формі, зобов'язався передати громадянину Австрії книгу на території Німеччини. Згода сторін про вибір права, що підлягає застосуванню до цього договору, була відсутня. З правом якої держави цей правочин більш тісно пов'язаний відповідно до статті 44 та частини 3 статті 32 Закону України «Про міжнародне приватне право»??

- A) Німеччини.
- B) Австрії.

- C) України.
- D) Латвії.

Громадянин Молдови уклав шлюб з громадянкою України на території України. Згодом з'ясувалось, що він на час укладення шлюбу перебував в нерозірваних двох шлюбах, з громадянкою Румунії, укладеного на території Румунії, та громадянкою Грузії, укладеного на території Грузії. Вимоги сімейного законодавства якої держави мають застосовуватись щодо визнання шлюбу, укладеного з громадянкою України, недійсним?

- A) Молдови.
- B) України.
- C) Румунії.
- D) Грузії.

Між громадянином Ізраїлю та громадянкою України було укладено шлюб на території Чехії. Згодом з'ясувалось, що громадянка України на час укладення шлюбу в Чехії перебувала в іншому нерозірваному шлюбі, укладеному на території Вірменії з громадянином Вірменії. Визнання недійсним в Україні шлюбу, укладеного в Чехії, можна на підставі права якої держави?

- A) Ізраїлю.
- B) Вірменії.
- C) України.
- D) Чехії.

Діденков на день смерті мав громадянство України та Болгарії. Останнє місце проживання мав на території Польщі. На час відкриття спадщини після його смерті до її складу входив приватний будинок на території Білорусії. Правом якої держави буде регулюватись спадкування приватного будинку?

- A) України.
- B) України або Болгарії за вибором спадкоємців.
- C) Польщі.
- D) Білорусії.

Іващевський був громадянином Польщі. Останнє місце проживання мав на території Словачії. До складу спадщини, що відкрилась після його смерті, входила однокімнатна квартира, що розташована в м. Харків за адресою _____. Його єдиним спадкоємцем є син, який має громадянство Білорусії. Правом якої держави буде регулюватись спадкування однокімнатної квартири?

- A) Польщі.
- B) Словачії.
- C) України .
- D) Білорусії.

Плюшкович був громадянином Молдови. Останнє місце проживання мав в м. Вільнюс (Литва). Після його смерті залишилось два легкових автомобіля, зареєстрованих в Польщі. Єдиним спадкоємцем є його племінник (громадянин України), який має місце постійного проживання в Казахстані. Правом якої держави буде регулюватись спадкування двох легкових автомобілів?

- A) Молдови.
- B) Литви.
- C) Польщі.
- D) України або Казахстану за вибором спадкоємця.

Брунько був громадянином України. Останнє місце проживання мав у м. Варшава (Польща). Заповіт ним не складено. Після його смерті відкрилась спадщина, до складу якої входили речі особистого вжитку. Його

спадкоємцями були донька, громадянка Білорусії, та син, громадянин Іспанії. Правом якої держави будуть регулюватися спадкові відносини в цій ситуації?

- A) України або Польщі за вибором спадкоємців.
- B) Польщі в імперативному порядку.
- C) Білорусії зі сторони доньки та Іспанії зі сторони сина.
- D) Білорусії/Іспанії або України за вибором спадкоємців.

Кондрашевич був громадянином України. Останнє місце проживання мав у м. Кишинів (Молдова). За життя ним складено заповіт, в якому обрано право держави, громадянином якої він був. Після його смерті відкрилась спадщина, до складу якої входили речі особистого вжитку. Його спадкоємцями були два сина: громадянин Польщі та громадянин Великобританії. Правом якої держави будуть регулюватися спадкові відносини в цій ситуації?

- A) України.
- B) Молдови.
- C) України або Молдови за вибором спадкоємців.
- D) Польщі зі сторони одного сина та Великобританії зі сторони другого сина.

Білецький був громадянином Білорусії. Останнє місце проживання він мав в Україні. За тиждень до своєї смерті в нотаріальній конторі м. Ужгорода ним було складено заповіт, яким все своє майно, що складалося з грошової суми в розмірі 5000 євро, він заповів рідним сестрі та брату в рівних частках. Його сестра була громадянкою Молдови, а брат – громадянином Румунії. Правом якої держави будуть регулюватися спадкові відносини в цій ситуації?

- A) Білорусії.
- B) України.
- C) Білорусії або України за вибором спадкоємців.
- D) Молдови зі сторони сестри та Румунії зі сторони брата.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Ольга Юріївна Цибульська

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

**Навчально-методичний посібник
для бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право»**

Електронне видання

За редакцією Х. Н. Бехруза

Формат 60x84/16. Ум-друк. арк. 3,06.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com